

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Melyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónap	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős

Kutas Imre

kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)

Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház földszint

Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fel.

A debreczeni iparosok.

— nov. 21.

Szép ünnepet ült a debreczeni iparosok nagy testülete, midőn az ipartestület, az iparoskör, az ipartestületi az iparos ifjuság önképző egyesülete s az iparosok betegsegélyző pénztára, tehát hatósági, társadalmi és humanitárius érdeket szolgáló „Otthon“-át megnyitotta.

Debreczen városának — ha jól halottuk — 1800 önálló iparossa van s ezek a férfiak, egy táborban tömörülve — egy jelszó alatt akarnak ezental előre haladni. Már pedig ha gyermekkéz is összetöri ez egyedül levő vesszőt, míg ha többet egytűvé fűzünk belőle, nincs erő, mely szét tudná azt törni; míg egy nagy súlyt egyetlen ember ereje semmiképpen sem képes fölemelni vagy elmozdítani, több ember egyesült ereje pedig játszva teszi azt meg; ha tehát erő van az egyesülés s hatalmas energia rejlik az összetartozandóságnak már tudatában is, hül még örvendetes, hát még való fényében! : akkor örülnünk kell igazán, ha egy nagy állami és társadalmi célokra szolgáló testület, „Előre“ és „Fölfelé!“ jelszavakat tüzvén zászlójára, ennek védelmére, ennek oltalmára, nagyhasznu célok elérése végett, munkás tevékenységre, összetartó fegyverbarátságra tömörül.

Tárcza.

ELSŐ SZERELMÜNK . . .

Első szerelmünk szent, örök!
Miként a gyémánt karcztalan!
Egy ember élet, száz vihar
Kitépni gyenge — hasztalan!

Szívünkben él az titkosan,
S lány édes érzést hint belénk,
Ha egy arcz . . . egy ajk . . . egy vonás,
Hozzá hasonlító int felénk! —

S hantunkon, — hogy ha meg halunk —
Első szerelmünk, — mely örök! —
Mint kék nefelejts buj elő
A giz-gaz, hogáncs, fű között!

Zivuska Andor.

Fráter Erzsébet.

— Egy nagy magyar költő életéből. —

Fenn Nógrádmegyében, a Madáchok ősi fészkeben sokat beszéltek az ötvenes években Fráter Erzsébet, Madách Imre neijéről. Az alsó-sztrigovai kastélyból szomorú legendák keltek szárnyra. A nemes magyar udvarház tiszta világát elsötétítette egy könynyelmű asszony, aki elfeledkezett arról, hogy ura jó hazafi voltáért szenvedni börtönét, aehát kétszeresen megadással illik elviselnie. tórsát. Madách egy honvéd medekültnek szdott vendégfogadó szállást a maga házában.

Tisztelet annak a buzgó tevékenységben fáradhatatlan ifju iparosnak, a ki ezt a fényes eredményt kivivta!

Iparosok, mondjuk a régi magyar szóval: mesteremberek ünnepélye volt a vásárnap.

Van talán valaki a ki szégyenlené a „mester“ szót?! A tudomány legmagasabb fokán álló egyének, az ismeretesek magaslataira jutott férfiak is szeretik magokra a „mester“ nevet alkalmaztatni. Krisztus urunkat „mester“ szóval illették tanítványai . . . és talán bárkire nézve is megtisztelő lehet ilyen nyomdokon haladnia!

A földmivelő és a kereskedő osztály mellett az anyagi tevékenység területén az iparosok osztálya áll meg, a melyelyeken kívül a szellemi tevékenységek területén mozgó, az u. n. tudományos osztály embereivel találkozunk.

Nebéz és mégis szép az élet mindenütt s minduntalan azt látjuk, hogy egyik osztály embereinek életét irigylik, s azok helyére vágyakoznak át.

Nehéz a földmivelő ember pályája, mert mitsem ér az ő becsületesszorgalma és munkás igyekezete, ha felülről nem hull alá napfény és áldást adó eső az általa szántott barázdákon . . . mely igen nagyon szép ez a pálya, melynek erkölcsi támasza az istenben való bizodalomban és a jövőbe vetett bizó reménykedés-

ben áll! Mely igen igen nyugodt élet az, mely az év négy szakai rendjén úgy osztja be a maga munkáit, hogy mindennek meg van a maga megszabott ideje, s mikor a pontos időbentartástól, tehát csak a természeti rendhez való alkalmazkodástól függ minden . . . és még is éppen itt hull porba a legszebb remény is, ha a természet erői kiköknének egyszer a magok rendes kérekvágásából.

Nehéz a kereskedő ember pályája — mert tömérdek kísértéssel jár s ha szegény a földmivelő, az iparos és tudományos osztály embere: nem virágozhatnak a kereskedelmi üzletek sem . . . pedig hát olyan nagyon szép a kereskedő tevékenységi köre, ki árui révén összeköti egymással a legtávolabbi földrészek embereit is! Gazdaságon fizet a kereskedelem, mert hiszen az életnek amaz igényei, melyeket a kereskedelmi osztály van hivatva kielégíteni, nem hogy fogynának, de sőt napról napra szaporodnak . . . és mégis itt látjuk a legtöbb csődöt, a legtöbb bukást, mert ha a kereskedelem azt látja el nálunk a mi az életben sokszor ennek csak nemesítésért szolgál, a szegénység bizony megtöri az ember magasra repülő szárnyai lengését.

Csiky Lajos.

Több sem kellett a Bach embereinek. Éjnek idején zavarják fel nyugalmából a költőt és börtönbe hurcolják, hogy két esztendeig egye a rabság keserű kenyerét. Hiába vetik latba minden befolyásukat Madáchék előkelő ösmerősei; hiába az édes anya minden áldozata, Madách Imrénének lakolnia kellett büneért, melynél nagyobbat ez időben elkövetni nem lehetett. És mit tesz Fráter Erzsébet? A helyett hogy türelemmel, megadással viselné sorsát, hamarosan megfedekezik hitvesi és anyai kötelességeiről. Pedig micsoda mintakép lebegett előtte Majthényi Zsófiában a költő édes anyjában! Az özvegy régóta élte egyedül való, szomorú napjait. Még java-korában volt és szép asszony hírében, mikor férje meghalt. Három gyermek nevelésének és egy nagy gazdaság vezetésének gondja szakadt rá. A gyermekek közül a legidősebb Imre. Őt elküldi az anya Pestre, öcscsével, Pállal egyetemben előkelő uri nevelésben részesíteti, úgy, a fiatal Madách kora legelőkelőbb ifjaival, Lónyay Menyhérttel, a két Andrássy fiuval Gyulával (a későbbi miniszterelnökkel) és Manóval, Beniczky Ödönnel és másokkal köthet barátságot. Itt forr ki a fiatal Madách egyénisége. Milyen szálfinom kedélyvilága van, hogy minden aki és mi őt körül veszi, lelkületében nyomot hagy. A barátok, az ifjúkori szerelmek a családások és örömök, a boldogság és a szenvedés. Még maga sincs tisztában maga-magával. Hivatása, rendeltelése van a a körben, melybe sorsa állította? Drámát ír, verseket ad ki, majd más irányban keresi becsványa kielégítését. A milyen állhatatlan itt, olyan szerelmében is. Mert Fráter Erzsébet távolról

sem vott az egyetlen, aki a fiatal Madách szívét lángra lobbantotta. De az utolsó! Etelka, Amália, Ida mind mélyebb nyomot szántanak szívében és fiatalkori költészetben mikorra Fráter Erzsébet annyira lekötöi érzékeit, hogy elhatározza: feleségévé teszi, még nagykorúságát sem érte meg.

Tíz esztendő következik azután, a legboldogabb vagy talán egyetlen boldog korszak a költő életében. Mert úgy tetszik, semmi becsványa sem teljesedett oly mértékben, mint óhajtott: a közpályára lép: meggyében lesz szószólója a küzdelmeknek, melyek a negyvenes évek nemzeti érzését izgatták. De csakhamar ott hagyja a küzdelmet, hatalmas fegyverzetével, mint a fiatal Madách. Mi kedvetlenítette el, nem tudjuk. Drámát ír, akadémiái babérra vágyik, művét figyelemre sem méltatják. A házasság élet nyugalmas réve boldogságot ígér. Ott hagyja régi ideáljait, és szívvél lélekkel veszi magára a férj és később az apa kötelességeit. Fráter Erzsébet lény, bármily egyszerűnek is lássák, kitanulhatlan. Mielőtt a költő feleségévé lesz, nagyon rövid volt köztük az ismeretség. Majthényi Zsófia, a kit féltékenyen őrizi a Madách család puritán szentéjét, nem igen szívesen látja a házasságot. Mintha balsejtelmek keluének már akkor mélyen érző anyai szívében és előre látná a gyász árnyékát, mely fiának családi életére fog majdan do-rulni!

Valóságos idyl az a tíz esztendő, melyben Fráter Erzsébet megaranyozza a költő életét. Lirájának sötét hangulatát verőfény váltá föl, kedélyes komor zárkózottsága a megelégedés derűjén oszlik föl. Gyermekei

— A kezelő tisztviselők kérvénye. A képviselőház pénzügyi bizottsága az állami költségvetés benyújtásának kapcsán jelentést tett a Háznak arról a kérvényről is, melyet a kezelő tisztviselők anyagi helyzetének és előléptetési viszonyainak javítása érdekében az illető tisztviselők országos mozgalmát intéző bizottság terjesztett a Ház elé. A pénzügyi bizottság, mint halljuk, utalással ama kijelentésekre, melyeket a pénzügyminiszter a tisztviselői kérdéssről általában az állami költségvetés bizottsági tárgyalásának rendjén tett, azt a javaslatot terjeszti a Ház elé, hogy a kezelő tisztviselők kérvényét adja ki az egész kormánynak.

Őszi gondolatok.

(y.) Az Istenek ajándéka, a napsugaras meleg, hosszú ősz, úgy ömlik el derűjével a szürke világon, mint a klasszikus idők legfőbb emberi kívánsága: a derült, erőteljes, hosszú öregség.

A hideg napok alatt egyszerre feltámadt kegyetlen szociális kérdések, a szén és társai, szép enyhén elpihentek, mert az embereknek a napsugár és a nyugalom kivészi a szájukból a panaszt.

Elandalodva, elmerengve sétál a világ a barátságos nyájas őszben, nem is mer gondolni arra, hogy máról-holnapra egyszer csak rajtunk üt a fogcsikorgató tél és ajkunkra fagyasztja torzalakban a mosolyt.

Ha szociális megoldásokról lehet szó, én egytől kezdek tartani.

Koronás fők fognak fellázadni a világrend ellen.

Azt fogják mondani: ez már mégsem igazság, hogy a szegény emberek boldogan, békén sétálnak nejükkel karjukon, kézen vezetve gyermekeiket, kiveszik részüket minden mulatságból, minden enyelgésből, — mi pedig itt fenn a trónon majd megfagyunk a ragyogó fényben, a mulatságunk is munka, azonfelül bomba, revolvergolyó, tőr, mérge és fejsze jár a nyomunkban. Ez nem igazság!

Ha erre a kifakadásra jutnak a koronás fők, igazán nem tudok ellentmondani, eszembe jutnak az olasz, a francia, a perzsa, az orosz, a német esetek, a velszi

élet küzdelmeivel, önállóságot, türelmet kívánt menyétől is. De Fráter Erzszi a dolog könyvebbik végét fogta. Röviddel azután, hogy magára maradt, csakhamar vigasztalót keresett, aki bus özvegyi magányának szomorúságait feledtesse. Meg is találta egy környékbeli jómódu földesurban, aki gazdag is volt fiatal is, csinos. A fáma azt beszélte hogy ez a földesur nem is az egyetlen vigasztaló. Az édes anya vérző szívvvel látta fia családi tűzheiyének bomlását, megszakit minden összeköttetést menyével, hallani sem akar többé róla. Az egész felső vidék beszél már Fráter Erzszi botrányos viselkedéséről s mikor egy isoncozi mulatságon megjelenik, rövidesen kitancozzák a teremből.

A botrány iyetén nyilvánosságra kerülése betetőzi a Fráter Erzsziólinget hiteket. A költő pedig börtöne szomorú magányában álmodik az ő szabadulása örömeiről, szédült fészke újra felépítésén, felesége gyászos martiromságának megváltásáról.

Milyen volt az ébredés? Nagyszerűen felel meg reá az Ember Tragédiájában.

Róna Béla.

herceg stb. és magam is azt mondom: ez nem igazság.

A szociális rendet meg kell reperálni, mert különben felülről kezdődik a szocializmus s ennek sokkal szigorubb eszközei vannak az eredményes küzdelemre, mint az alulról jövő szocializmusnak.

Ne adj Isten, hogy ez a kettő egy közbeeső harctéren teljes indulattal találkozzék! . .

Külföld.

A király legfiatalabb unokája. Mária Valéria főhercegnő egy leánygyermeknek adott életet. A főhercegnő asszony családi örömeiben az egész ország őszintén részt fog venni, mert Mária Valériában nemcsak felséges királyunk szeretett leányát tiszteljük, de egyszersmind uralkodónknak azt a gyermekét is, a ki a magyar haza földjén látott napvilágot.

Nagybeteg hercegnő. A bajor trónörökös legidősebb leánya, Adelgunda hercegnő súlyosan megbetegedett és állapota olyan rosszra fordult, hogy a katasztrófa bekövetkezésétől tartanak.

Tolvajok fufangja.

— A csendőr újságból —

Egy betöréses lopás nyomozásánál — melynél a tettes egy 14 éves fiut fején meglőtt, hogy a tettét el ne árulhassa — a káros szolgálatában állott segéd előadta, hogy a tettessel birokra kelt és az a kezét a könyökén alól forgópisztolylyal keresztül lötte. Később azonban, 24 óra eletteivel, kiderítettem, hogy a tettes a segéd volt és kezét önmege lötte keresztül, a nyomozás félrevezetése céljából.

Egy izben kóbor cigányokat motoztam meg és a lopott ékszereket a kocsi elejét és hátulját össze-kóió nyújtó fa közepén készített vájatban találtam meg.

Egy alkalommal betörés utján nagyobb összeg váltó pénz lopatott el. A nyomok helyes irányba vezettek, de a pénzt nem találtam meg. Már indulni akartam, midőn láttam, hogy egy tepsibe lepény sült. A le-

pényt felvagdaltam s a pénzt abba bele helyezve megtaláltam.

J. Örmester.

J. Ná hán korcsmáros istállójából három darab hizott ludat loptak el, miután előbb fejüket levágták és a helyszínén visszahagyták. A nyomozás kezdetben nehezen ment, de aztán a károztól félóránnyira lakó P. Gy. nevű egyén felé irányult, kinek házából a lopást követő napon igen gyanus libapecsenye szag terjedt széjjel a környéken. A gyanusított azonban a kikérdezésnél beigazolta, hogy a maga libáiból őlt le egy darabot. Epen már távozn akartunk, midőn a libaólban a libák alá szórt maszat láttára egy hirtelen gondolat behatása alatt, felszólitottam a gyanusított egyént, hogy a libák alól a szalma fészket takarítsa félre. A gyanusított feltűnően szabadkozott, a mé még jobban ösztökölt gondolatom végrehajtására. Mikor aztán a fészek el volt takarítva, egy a fészek alatt volt deszkával fedett üregből egy nagy fazék kandikált elő, melyből csak úgy nevetett ki az égnek meredt három gunár nyaka. Persze ezek után csakhamar rendbő jöttünk a dologgal.

Cy. J. Örsvezető.

Vegyes.

A legöregebb férfi és a legvénebb asszony. Mind a ketten a fáma szerint az Egyesült Államokban élnek. A világ legöregebb férfijának Roby Noét tartják. Apja rézbőrű, anyja fehér volt. Harmincz év óta a newjersey-i szegényekházában lakik és mint maga mondja, jövő áprilisban 128 éves lesz. Nyolc éves korától fogva dohányzott és mértékletesen ivott. Most már elvesztette szemévilágát és csak úgy mer aludni, mert attól tart, hogy máskülönben a vér fejébe tódul. A világ legvénebb asszonya Hallifield Noney. Az észak-barcelóniai Ellenbourgnban lakik és maholnap 112 esztendő s lesz. Nagyobb beteg és alig éri meg az ujesztendőt.

A csodatevő nőorvos.

Brema közelében Domenhorst faluban az ősz beállta óta mindennap megjelent egy fiatalember, aki dr Ronching brémai nőorvosnak mutatta be magát.

Mivel a faluban nincs orvos, természetesen minden vasárnap elhívták néhány beteghez. Az orvos megvizsgálta őket, nagy türelemmel meghallgatta a betegség keletkezését és lefolyását, s aztán egy kis könyvecskéből receptet is irt.

Mindezért nagyon csekély tiszteletdíjat követelt.

A betegek nagyon szerették a jó modoru fiatal embert, aki többnyire meg is gyógyította őket úgy, hogy már csodaorvos hírében állott. Legutóbb nagy műtétet is végzett, khloroform narkóziással minden segítség nélkül.

A mult vasárnap azonban megjárta a fiatal orvos: lerészegedett, elesett az utcán és elaludt.

A falu rendőre a község házára vitte, ahol részegségében kifecsegte, hogy ő nem orvos, hanem csak közönséges lakatos legény s nem is Ronchignak hívják, hanem Knoche Ágostnak.

Mindez csakhamar be is igazolódott,

mert a bremai rendőrség is megállapította Knoche személyazonosságát.

Az élelmes lakatoslegény azt vallotta, hogy csak passzióból csapott fel vasárnaponként nőgyógyásznak, büszkén hivatkozott arra hogy három hónap alatt hetven súlyos beteget gyógyított meg. Mivel Bremában a kuruzslást nem büntetik, Knochét csak hamis név használatáért ítélték el 50 márka pénzbüntetésre.

A szétszedett ezredes.

Természetes Amerikában esett meg. Parker ezredes a legutóbbi spanyol Amerikai háboruban a filippini szigeteken harcolt. Hősi tetteiről egész Amerikában beszéltek. A háború végével fél karral, fél lábbal került vissza a hazájába az ezredes.

Csakhamar azonban híre hamva se volt a bénaságának. Karját mozgatható, hajlítható műkézzel pótolta, hiányzó lábát pedig művészi kivitelű, mesterséges lábszárral helyettesítette. Csak alig látható biczegése vallott rá hogy nem egészen épek a tagjai.

Az ezredes a napokban New-Yorkba érkezett s egyik előkelő szállóban vett ki lakást. Lefekvés előtt behívta a szálló néger szolgáját.

— Csavard ki a jobb karomat! — mondult a szerencsenre. A hűledező inas alig mert hozzá nyulni a karjához.

— Erősebben ficzkó! — kiáltotta az ezredes.

Néhány pillanat múlva az asztalon hevert a jobb karja.

Az öreg katona nyugodtan leült a pamlagra.

— Csavard ki a bal lábam! — adta ki a parancsot.

A néger legénynek verejték ült a homlokára nagy ijedelmében. Micsoda veszedelmes utas lehet ez, a kinek a tagjai csavarra járnak. Engedelmeskedett.

— Jól van, öcsém — szólt az ezredes. Állítsd oda a sarokba a lábamat. Most pedig csavard le a fejemet! — folytatta a nélkül, hogy arcának egy izma rándult volna.

A néger megmerevedett a bámulattól, azután hirtelen egy pillanat alatt az ajtónál termelt s eszeveszetten rohant le a lépcsőköny. Még most is meg van róla győződve, hogy maga Belzebub állott előtte.

Egyről-másról.

Vadász tréfa.

Most temették el Hegyközkovácsiban, Bihar megye egy kis csendes helységében egy nagy bihari gentry család fejét Ertsey Gézát, aki nemrégiben a képviselőház tipikus alakjai közé tartozott. Három cikluson át képviselte a bihari kerületet, amíg a kurucz Rigó Ferencz ki nem szorította a helyéből.

Nagy gavallérnak ismerték az öreget képviselőtársai is, Biharországban pedig híres volt vendégszeretetéről a mezőkövácsházai nemesi kuria.

Az öreg ur nagy kedvelője volt a tréának s most is beszélik, hogy megtréfált egyszer egy neves író, akit fiatal korában meghívott magához vadászatra.

Az írónak sohase volt még a kezében

vadászpuska, nagy büszkén indult el hát a tapsifüles gyilkolására. Hangzott már a pagony a hajtók lármájától, ami író barátunk puskacsöve elé is nem egy nyul került.

A koczavadász rá is puskázott, de bár nem épen gyakorlatlan czéllövő volt: egyet se tudott eltalálni még három lépés távoból sem. Bosszantotta a dolog szörnyen s délből hangoson ki is fakadt a méltó társaság előtt:

— Boszorkányság van a dologban! Ezeket a nyulakat nem fogja a golyó!

S hogy bebizonyítsa a társaság előtt, hogy nem messze áll a czéllövésben Tell Vilmostól 10 lépésnyire kített maga elé egy kalapot s egymásután háromszor keresztül lötte. A vadász tapsolt. A vadász arca ragyogott a diadaltól.

De délután, mikor újra folytatták a vadászatot, megint csak cserben hagyta a szerencséje. Egyetlen tapsifülest sem bírt leteríteni. Kétségbeesve tért haza estefelé a mezőkövácsházai portára, ahol már készült a vacsora a Nimródok számára. Az öreg Ertsey akkor odafordult az írőhöz:

— Kedves barátom, a feleségem mákos csikot akar főzni vacsorára. De nincs elég mák. Kérlek, add ide a töltényeidet.

— Minek a mákos csikhoz az én töltényeim?

Annak, hogy puszkapor alig van bennük csak mák. Azért nem tudtál egy nyulat sem eltalálni.

A koczavadász egy kicsit meghökkent de azután jót nevetett.

— Kitűnő tréfa! Hát akkor hogy lőhettem volna keresztül délből a kalapot?

— Most már az öreg Ertsey mosolygott.

— Ugy öcsém, hogy én állottam a hátad mögött a dombon, egyszerre lőttem, veled s az én lövésem talált... Hát azért csak add ide — a mákos csikhoz a patronjaidat...

Hívta azután az író Ertsey bácsi más-kor is vadászatra, — de bizony hiába!

Papp Béla felakasztása.

Debreczen, nov. 20.

Mint lapunkban előre jeleztük, a szathmári testvérgyilkos kivégzése csütörtökön fog végbemenni. Papp Béla teljesen megvan törve. Az ítéletet ma délelőtt hirdetik ki előtte. Kegyelemért is folyamodott az ügyvédje, de azt hiszik, nem kapta meg.

Tudósításunk erre nézve a következő:

Az ítélet.

Papp Bélának halálos ítélete ma hétfőn reggel érkezett csak meg Szatmárra. Az ítélet megérkezése után Galba Lajos törvényszéki elnök magához kérte dr. Kelemen Samu ügyvédet Papp Béla zseniális védőjét s értesítette az ítélet megérkezéséről.

Zsoldics mint tudjuk kegyelmet kapott.

Kegyelmet kérnek.

Papp Béla védője táviratilag kegyelmet kért. Az elnök maga is bizik a megkegyelmezésben.

Azt beszélük — hogy az ítélet megér-

kezése után az elnök táviratozott Ő felségének, hivatkozva Erzsébet napra, kegyelmet kért Papp Béla számára

az utolsó perczek.

Mióta a kuria elvetette a semmiségi panaszt s ezt Papp Béla megtudta, folyton izgatott. Védője legutoljára 16 napelőtt beszélt vele.

Papp Béla rendkívül izgatott, éjszaka nem alszik, álmából felriad, rettenetes rémes álmai vannak.

Papp Béla két hó alatt tíz évet öregedett.

Lesoványodott, arca sápadt szemei beesettek, — az egykori délczeg huszárhadnagy ma már rom... A kegyelemben bizik hiszi hogy még az utolsó pillanatban is megérkezik a kegyelem.

Arról, — ami természetes is — hogy Ő felsége aláírta halálos ítéletét — még most sem tud semmit.

A városban hangulat Papp Béla ellen irányul, — Biztosra veszik, hogy Ő felsége semmiesetre sem kegyelem ez meg s Papp Bélát kivégzik.

Bali Mihály megérkezése.

Bali Mihály kedden érkezett Szathmárra. Az állomáson felismerték és mondták.

Ez Bali!

Bali megérkezése után pribékjeivel azonnal zárt kocsiba ült s egyenesen a kir. ügyészséghez hajtatott, honnan a fogház épületében számára kijelölt lakására ment.

Mikor lesz a kivégzés?

A kivégzést közbejött események miatt esütörtökre halasztották. Ugy volt, hogy Papp Bélát ma, azaz kedden akasztják fel. Ezt hirdette mindenki Szatmáron. Közbejött azonban Erzsébet napja s a szathmári törvényszék tavisatban kért kegyelmet és ezért halasztották el csütörtökre.

Végleges megállapodás és az új büntető rendtartás szerint az ítélet kihirdetést követő 24 óra után, tehát csütörtökön reggel 6 órakor lesz.

Az akasztás lefolyása.

Nem érdektelen tudni, hogy kik lesznek jelen az akasztáson.

Az új bünvádi perrendtartás 503. szakasza értelmében a kivégzésnél az aktust vezető kir. ügyészen kívül a törvényszék által kirendelt bíró és jegyzőkönyv vezető a közigazgatás egy magasabb hivatalnok, a fogházfelügyelő, a lelkész, és a halál bekövetkeztét igazoló 2 orvosnak kell jelen lenni, A rokonok és a védő szintén jelen lehetnek, ezeken kívül a kir. ügyésznek jogában áll a helyi társadalom előkelőségeiből is párnak bebocsátást engedni.

Az akasztás lefolyásáról szóló részletes tudósításunkat pénteki számunkban találják olvasóink.

Papp Béla családja.

Papp Bélát mióta az esküdthíróság halálra ítélte családja tagjai közül senki sem látogatta meg a börtönben.

Apja, anyja, a testvérbátyja, ki Amerikából azért jött vissza, hogy öccse ellen vallomást tegyen — nem érdeklődnek utána.

A városban alig fordultak meg kétszer. Udvari birtokukon vannak állandóan. Felcségye — kit a kuria már jogérvényesen elválasztott s 5 éves kis fia sem látogatták meg, pedig a gyilkosnak egyedüli vágya az, hogy gyermekeit még egyszer láthassa.

Ez a vágy azonban nem teljesült, mert anyja nem engedi, hogy láthassa azt az embert, ki apja volt s aki a bitón fejezi, be életét.

NAPI HIREK.

— **Támadás az utcán.** Szinte böhöngően hangzik, hogy Debreczenben akad olyan fiatalember, ki ismeretlen nőt az utcán inzultál. B. Gy. kinek nevét ezuttal elhallgatjuk e hó 28-án vasárnap este állítólag becsipve haladt a Csapó-utcán H. J. nevű barátjával, mikor a Páris kávéház előtt összetalálkozott Mezei Andrásnéval, ki férjével hazafelé tartott, mikor B. Gy. megszólította, Mezei rávált, hogy mit akar a nejtől, mire őt B. Gy. oly erővel lökte meg, hogy az utca sarába esett és kezét is megsértette. Erre elkezdett rendőrré kiáltani, de mire a rendőr eljött volna, a szám adó barátjával együtt elsielt. A rendőr a Csapó-utcai kaszárnyánál fogta el az ifjút, ki Fekete Imre joghallgatónak mondta magát és hamis lakást mondott be. — Ezért vonta felelősségre a bűnügyi osztály tegnap este B. Gy-t és durva megtámadásáért 30 koronára ítélte.

— **Pótló és javító érettségi vizsgálat.** A debreczeni ev. ref. főgymnasiumban a decemberi pótló- és javító érettségi vizsgálatok a következő napokon tartatnak: 1. Írásbeli érettségi vizsgálat december 10—14. napjain jelentkezni kell decz. 9-ig az igazgatóságnál. Szóbeli érettségi pótló- és javítóvizsgálat decz. 20-án, jelentkezni kell decz. 19 déli 12 óráig.

— **A csudadoktor külföldön.** Pápai Mihályról a debreczeni híres csudadoktorról szól az ének, a ki a debreczeni kir. járásbírósgál által közegészség elleni kihágás miatt több ízben el volt ítélve s büntetésének egy részét le is csücsülte. Azonban resornálva mindig maradt valami. Így a napokban kellett volna neki megjelenni a helybeli bíróság előtt ítélet kihirdetésre s egyszersmind 6 havi elzárás büntetésének foganatosítása iránt, de ő nem jelent meg hanem elment messze nagyon messze a poroszok fővárosába Berlinbe, a hol talán szerencsés fog lenni, mint itt s nem fogják annyiszor háborgatni orvosi működésében.

— **Az ifjuság átirata.** A selmeczbányai bányász- és erdészakadémia köre, a múlt napokban foglalkozott a debreczeni ev. ref. jogakadémia ismeretes átiratával, melyet az a magyar egyetemi viszonyok tárgyában hozott. Az akadémiai ifjuság gyűlést tartott ez ügyben s rosszalását fejezi ki a fölött, hogy a budapesti egyetememen politizálnak. Elítéli egyben mindazokat, a kik bárminemű czimen megbontják az ifjuság békéjét.

— **Hamis kártyások.** Tegnap délelőtt néhány csavargó a bűnügyi osztálynál azt panasolta, hogy a Salétrom utcában

lakó Borsos Ferencznel kártyáztak, s elszedték utolsó garasukat is azok a kitanult hamis kártyások a kik Borsos Ferencznel szoktak tanyázni. A rendőrség a feljelentésre tegnap este Borsos lakásán házkutatást tartott, s rövid keresés után elcsipett 6 hamis kártyást. Bevitték őket a bűnügyi osztály börtönébe.

— **A képtárlat deficitje.** Debreczen közönsége szomorú bizonyítványt állított ki maga fölül a képkiallítás alkalmából lapunk eleitől kezdve melegen karolta fel a képkiallítás ügyét és azért most érthetetlen előtünk, hogy a kiállítást alig látogatták. Pedig mint többrendbeli kritikáinkból is kitünik, sok szép kép van ott. — Azt az értesítést vesszük, hogy eddig a rendezőségnek 700 frtjába van a kiállítás, ennyi a deficit. — Mig Nagyváradon jól sikerült, a nagy Debreczen akarja magára vonni a vándat, hogy itt csak sertést tudnak hizlalni, de képeket nem vesznek. — Ezt nem halljuk, azért felhívjuk Debreczen műpártoló közönségét a kiállítás megtekintésére.

— **Szalona tolvaj.** Sarkadi Andrásné depreczeni lakost még pár napja kirabolták. — Mig férjével és kis fiával felment a piacra, addig ösmeretlen tettesek egy értékes bundát, egy oldal szalonát elloptak. Sarkadiné azonnal bejelentette az esetét a rendőrségre, hol tegnap este kihallgatták. Azt hiszi, hogy a tolvajlást szomszédja követte el. A vizsgálat erélyesen folyik.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a debreczeni m. kir. pénzügyigazgatósághoz Leuchés István beregszászi pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben kinevezte.

— **Kis hírek. (Börtönvizsgálat.)** A helybeli ügyészség börtönében tegnap fejezte be a vizsgálatot. Igártó Sándor kir. táblai főügyész, mely már 8 napon keresztül tartott. Igártó meglegedését fejezte ki, mivel a vizsgálat folyamán mindent rendben talált. (Önkénteseink Debreczenben.) A 37. és 39. ik gyalogezred önkéntesei, számszerint 42-en, e hó 28-án indulnak el Nagyváradról Debreczenbe, hol már meglették az alkalmas helyiséget is az iskola céljaira. Az önkéntesekkel együtt helyezik át városunkba Papp Kovács Ferencz főhadnagy kiképző tisztet is. (Képvásárlások.) A kiállításon tegnap újabb vevők jelentkeztek Dr. Tüdős János és dr. Magoss György vásároltak egy egy értékes festményt. Mint értesülünk, az irányadó körökben mindjobban erősödik az a vélemény, hogy a város is vegyen egy nagyobb szabású festményt a létesítendő városi múzeum számára.

— **A lelenczház ügye.** A város által építendő lelenczház ügye a megvalósuláshoz közeleg. Az alapszabálytervezetet a főispán pártolólágg terjesztette fel a belügyminiszterhez, honnan párnappal alatt leérkezik. Erről szól a »Szálló Lelevelek mai sorozata.

— **Szedelgő cigányok.** Már megirtuk, hogy csizmalopásért. mit Kis Sándorné rovására követtek el, két cigányt elfogtak Sárádon Kalmár S. őrsparancsnok és Porcsin Ambrus lovasrendőr, honnan Debreczenbe kísérték be. A kihallgatásnál pár érdekes részlet derült ki. Így az is, hogy a két cigány a falvakon egy fekete vászon-

fedelű könyvecskével utaztak át és azt mondták, hogy a belügyminiszter küldte ki őket kéregetni. Ily módon pár szekér álelmi szert szedtek össze. A cigányokat szabadlábra helyezték.

— **Napirend.** Szerda, nov. 21. *Protestáns:* Bűnéut. róm. katolikus: Utó. — *gör. katolikus:* Mihály. (nov. 4.) zsidó: 25. rab chaje.

Nap két: 6 óra 28 perc, nyugszik 4 óra 26 perc. Hold két: 10 óra 48 perc; nyugszik 11 óra 20 perc. Első negyed.

Főispán fogad délelőtt 9 órakor. — *Táblai elnök* fogad délelőtt 10 órakor. — *Polgármester* fogad kedden és pénteken délelőtt 11 órakor. — *Törvényszéki elnök* fogad 10 órakor. — *Műv. Uztveztető* hivatalos órája 9 órakor. — *Akadémiai igazgató* hiv. órája délelőtt 10-től 11-ig.

Főiskolai nyilvános olvasó nyitva hétfőn szerdán és szombaton délután 3 órától 6-ig. — *Anyakönyvtár* zárva. *Városi könyvtár* zárva. — *Vármegyei levéltár* nyitva egész nap. — *Főiskolai levéltár* nyitva. — *Képgyűjtemény* az anyakönyvtárban zárva. — *Csokonai szoba* a kereskedelmi akadémián zárva. — *Ásványtár* a főiskolán nyitva vasárnap. — *Allattani múzeum* a főiskolán vasárnap nyitva. — *Városi tornakör* nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután. — *Füvészkert* a gazdasági tanintézetnél nyitva. — *Czellővészt* minden vasárnap a nagyerdőn.

Sorsjegyek húzása. Deczember 1. 1864-iké államsorsj. Török sorsjegyek.

Sorrend: Nov. 18. Bankett a Bikában. Este iparos ifjak dalestélya a Bikában. — Nov. 25. Csokonai kör felolvasó ülése. November 17-dikén az angol társalgó kör felolvasó estélye.

x **Olcsó husmérésű üzlet.** Bethlen-utca 29-ik szám alatt a Füvészkert-utca sarkán levő házamnál, husmérésű üzletben kapható: 1-ső minőségű marhahus egy kg. 48 kr. 2 od rendű 40. Marhahuson kívül még disznóhús, kolbász, zsir, stb. kilogramonként változatos, folyó árak mellett kapható.

Becses pártfogást kér tisztelettel: Gyarmathy János.

Társaság.

Debreczen, nov. 20.

A lapunkban az András napi böjtökre kitűzött kérdésre megérkezett az első válasz. Illetos rózsaszínpapíron sajnálkodik benne a kis aranyos új munkatárs, ki csak a kereszt nevét írta alá. Azt állítja, hogy irtózik a »hajuszos« férfiakról.

Ennek mély értelme lehet. A levelet teljes hűséggel itt adjuk, s kérjük nő olvasóinkat, hogy ők is kövessék Hon példáját. —

András napi böjtről.

Tavaly András napkor volt, hogy nagyon elfogott a vágy a jövőmet takarékos sűrű fátyolt egy iczit picit fellebenteni.

Kívánsi voltam, hogy a sors által számomra kijelölt lovagomat milyen alakban fogom meglátni.

Böjtöltem.

Este lefekvéskor megettem a három buzaszemet, utána megittam három vizcseppet.

Az izgalomtól szívem úgy dobogott, de ugy. Titkon titkon egy sötét szempárra gondoltam, hátha? . . .

Elaludtam, álmondtam.

Mit?

Borzasztó!

Egy hataimas szénfekete torzonborz bajuszt láttam egyebet semmit.

Azóta aggodalommal figyelem meg a körülöttem fel-fel bukkanó férfiak bajuszának állását, nem-e hasonlít az álmodban látott mókus farkhoz.

Egészen kétségbe vagyok esve, mert oh, én kinem állhatom a bajuszos férfiakat!

ILON.

Debreczeni szenzációk.

— Saját tudósítónktól. —

(Elásta a gyermekét.)

Egy megtévedt hajadon — kinek a vizsgálat érdekében kénytelenek vagyunk meghallgatni a nevét — nem tudott menekülni bünye viszonya következménye felől.

Hogy palástolja szégyenét, — gyermekét — egy kendőbe csavarta s kivitte a hatvan-utcai temetőbe, ahol elásta.

Névtelen levélben hozta valaki az ügyészség tudomására, akinek a bűnös tettről tudomása volt.

Az ügyészség azonnal megindította a nyomozást a vétkes hajadont — a kire rábizonyult a szörnyű cselekmény — vizsgálati fogságba helyezte.

A nyomozás tovább folyik.

(Lövöldöző lakó.)

T—s háztulajdonos, mivel az egyik lakója már régebbi idő óta adóssa a házbérrel, végrehajtást fogatosított ellene.

A lakó máskülönben intelligens és ismert uri ember, ezen annyira feldühödött, hogy ököltre ment a házigazdájával, majd befutott a szobájában levő forgó pisztolyáért s belőtt vele a házi gazda ablakán.

A golyó szerencsére senkit sem talált, de így sem kerülte ki az indulatos ember a következményeket, mert ez ügyészségnél gyilkossági kísérlet elkövetéseért megindították ellene az eljárást.

(Ékszerlovaj.)

Nemes Gábor Garai utca 9. sz. alatti lakását, mint annak idején megirtuk, ismeretlen tettes feltörte s onnan hetven egy forint készpénzt, két arany gyűrűt, egy ezüst órát s több értékes ruhaneműt ellopott.

A rendőrség hosszas ideig hasztalan kutatott a tettes után, míg végre tegnap, — Dobos József rendőrbiztosnak sikerült a tettest kinyomozni és Orosz Sándor nyírmihálydi születésű csavargó személyében elfogni.

A lopott ruhaneműket nála hiánytalanul megtalálta, de a pénzt akkorra mind elkártyázta, a gyűrűt és órát potom árért eladta.

Letartóztatásakor tettét beismerte s így ma már átkísérték az ügyészség börtönébe.

Szálló levelek

A senki gyermekei

Állítsanak fel lelencz házat

Debreczen, nov. 20.

Minden hónapban elvisznek pár gyereket Debreczenből. Jelenvalók, de mégis mesz-

sze tájra kerülnek el, honnan legtöbb esetben vissza se térnek.

Debreczen apátlan, anyátlan árvái ezek kikerül apjuk tudni nem akar, anyjuk meg kidőlt az élet küzdelmében.

A város veszi védelme alá a lelenczeket, dajkaságba adja és havonta 7 frtot fizet értük a dajkáknak.

Sajnos, igen sok lelkiösmeretlen ember ki gyermekét kiteszi, és a város alig elviselhető terveket vett a nyakába.

Meg azután nincs elég dajka Debreczenben. Még uri emberek gyermekeinek is más honnan kell hozatni, a lelenczek legnagyobb részt mesterséges táplálásra szorulnak — ha akad ki őket elvállalja.

Igy történik azután, hogy ezideig ez évben közel 3—400 gyereket kellett elküldeni Kassára, az ottani állami lelenczházba.

A magyar gyermekeket elviszik a tótságra és ott átgyurják őket Medron szellemében pánszláv agitátorokká.

Ezen akart segíteni Debreczen város tanácsa Roncsik Lajos kulturatanácsnokkal az élén, — mikor lelenczházzal kapcsolatos gyermekvédő egyesületet alakított.

Előttünk fekszik az alapszabálytervezet, mit Roncsik Lajos tanácsnok szerkesztett és jelenleg megerősítés végett a belügy-minisztériumban van.

Tanulságos kis füzet, mely felvilágosítást nyújt az egyesület célja felől. A 2 §. szerint az egyesület célja: Lelenczek, teljes és félig árva, nemkülönben ideiglenesen és erkölcsileg elhagyott gyermekeknek felvétele, illetőleg segítése gyógyítása és nevelése 7, ha lehető 14 éves korukig. Általában a gyermek védelem minden rendelkezésre álló uton való előmozdítása és népszerűsítése.

Továbbá keresetképtelen várandósok, gyermekágyasok segítése, illetőleg felvétele; dajkaságra alkalmas szegény nőknek ilyenekül elhelyezése.

Igazán nemes célokat tűz maga elé az egyesület és ezért dicséretre nem is szorul. Lassuk, mik lesznek eszközei.

Számit alapítványok, tagdíjak, hagyományok és hatósági segélyek, tápdíjak, mulatságok jövedelmeire, tehát úgy az egyes, mint a társadalom adakozására.

Az egyesület ügyeit vezeti: a) az igazgatóság; b) választmány; c) a közgyűlés.

Fontos, hogy a város négy taggal szerepel az igazgatósági tagok között. Ez biztosítja a belső szociális jogot az intézet ügyeibe.

Az orvos a lelenczeket elhagyott gyermekeket az intézetbe felveszi vagy elutasítja: a felvételekről s az elutasításokról az igazgatóságnak jóváhagyás végett havonta utólagosan jelent kezeli a betegeket s a költségvetés keretén belől utalványozza az egyesület szükségleteit.

Közgyűlést évente egyszer tartanak; ott választják a tisztviselőket, beszámolnak az egyesület ügyeiről stb. Határozatképességhez 50 tag kell, mi nekünk soknak látszik.

Mint látjuk, a lelenczház ügye a megvalósuláshoz közeleg és ezért felhívjuk Debreczen társadalmát, hogy sorakozzon erős falankszokba és harcoljon a lelenczháznak még a jövő évelején való felállításá mellett.

Még megérjük, hogy akkor a tót gyereket is a Debreczenbe hozzák magyar levélgőt és hazafiságot szerezni be.

Színház.

(Pécsi A. vendégjátékai. Mint

biztos forrásból értesülünk, Pécsi Aranka lapunk kedvelt tárczaírója, művésznő, e hó 29 és 30 án a városi színházban vendégszerepel. A Kis Lord és az Arany emberben lép fel a Noémi szerepében Pécsi Aranka naturalista, nem járt színi tanodába, annál meglepőbb az a bámulatos könyedség és tehetség, mivel a színpadon mozog. — Nyáron a fővárosban is fellépett és akkor a legtekintélyesebb lapok nagy dicsérettel emlékeztek meg művészi játékáról. Mély várakozással nézünk mostani vendégfellépéséi elé s felhívjuk a színházlátogató közönséget is, hogy érdeklődésével tüntesse ki majdan a rövid idő alatt híressé lett, amatőr művésznőt.

Legujabb.

Kiírtott család.

Arad. nov. 20. Szent-Benedek községben Roth Jakab nyugalomra vonult kereskedőt, feleségét, tizenkét éves hugát meggyilkolták. Roth fejét teljesen szétdarabolták Rothné az előszobában feküdt összekötött kezekkel és széthasított koponyával. A kis leány a szobában a padlón feküdt átmetezett nyakkal. A csendőrség kiderítette, hogy a gyilkosságot Vadlaska Magda szolgáló, kedvese Padluzsán András és ennek testvére János követték el s 500 frtot raboltak. Mindhármójukat elfogták.

A csár állapota.

Livadia, november 20. Tegnap a követhető orvosi jelentést adták ki: Miklós császár a tegnapi napot jól töltötte. Este 9 órakor hőmérséklete 38,7, érverése 72 volt. Éjjel a császár nagyon jól aludt. Ma reggel állapota kitünő, testi ereje teljesen kielégítő volt. Reggel 9 órakor hőmérséklete 38,4, érverése 68 volt.

Rablógyilkos asszony.

Győr, november 20. Győrszigeten tegnap gyilkosság történt. megölték Mészáros Istvánné nyolczvanhárom éves koldus asszonyt. Az öreg asszonyt szállásadója, özv. Prokop Jánosné ölte meg, aztán kirabolták Prokopné már beismerte a gyilkosságot, Áldozatát előbb kalapácsai fejbeütötte s miután nem halt meg mindjárt, megfojtotta.

Tózsde.

— Goldstin Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

Buza 1901. áprilire . . .	7.56
» 1901. októberre . . .	7.73
Rozs 1901. áprilire . . .	7.22
Zab 1901. áprilire . . .	5.60
Tengeri 1901. májusra . . .	5.03

Páris csendes, Berlin $\frac{1}{2}$ márkával, Liverpool $\frac{7}{8}$ pennyvel olcsóbb,

Irányzat: tartott.

Különfélék.

Egy kalandornő vallomása.

Düris Katalin nevű bonnet — volt gazdája dr. Ónody Géza feljelentése folytán — gyermekcsempészés és zsarolás miatt a rendőrség letartóztatta.

A kalandornő letartóztatása miatt alaposan megszekirozta a rendőrség azon tagjait, akik a Zrínyi-utcai palotában az elmúlt szombatról vasárnapra virradóra ügyeltesek voltak. Nem aludt az éjjel senkisémet. Minden fél órában felhangzott a hysterikus görcsöket szimuláló nő rémes sikolya.

A lépcsőkön szerte futkároztak az orvost hívó és csillapító szereket vivő rendőrök s így tartott ez egész éjjel.

Vasárnap délelőtt előbb töredelmes vallomást tett; elmondta, hogy magzatát megölte és egy pinczébe elásta.

Erre detektiveket küldtek ki, a kijelölt ház pinczéjébe. Pár perczel később az egész vallomását visszavonta s az erről szóló jegyzőkönyv aláírását is megtagadta kijelentve, hogy neki soh'se volt gyermeke, s így meg se gyilkolhatta.

Később újra vallott. Elmondta, hogy ő, egy zsaroló szövetkezetnek az eszköze volt. A széles és kiterjedt körben működő csalószövetkezet arra a célra szervezkedett, hogy gazdag, kikapós férjeket zsaroljon meg apasági keresettel való fenyegetés útján.

Innen-Onnan.

A tisztességtelen verseny.

Franciaországban is nagy arányokat öltött, aminek következtében egy képviselő a francia kamara elé törvényjavaslatot terjesztett. A francziáknál a kereskedők leginkább a kitüntetésekkel és kiállítási érmeikkel vezetik félre a vásárlókat, olyan kitüntetésekkel és aranyérmekkel díszeskedve, amiket soh'sem kaptak. A törvényjavaslat azt rendelné, hogy minden kereskedő és iparos, aki akár belföldi akár külföldi éremhez jussot nyert, a használati jogot a kereskedelmi bíróságnál bejelenteni tartozik.

Hogy keletkezik a vérvád.

Tnajmban egy tizenkét éves fiú állott a bíróság előtt olyan büntéssel vádolva, mely nagyon jellemző arra nézve, hogy a rituális vérvádra vonatkozó mesék hogyan keletkeznek. Rosinger Ferenc iskolásfiú egész nap távol maradt atyja házából és hogy a büntetést kikerülje azt beszélte, hogy egy zsidó őt a házba esalta. hol kísérletet tettek arra nézve, hogy őt elaltassák. A fiú megjelölte a házat hová állítólag becsalták, mire vizsgálato indítottak, melynek alapján kiderült, hogy az egészről egy szó sem i az. A fiút a bíróság husz napi elzárásra ítélte, melynek kitöltése után a rossz nyelvű ficzkót javítóintézetbe viszik.

Dráma a tengeren.

Titokzatos dráma játszódott le a napokban a nyílt tengeren a Klementin hercegnő nevű viselő hajó fedélzetén. A hajó rendszeren Ostende és Dover között látja el a személyközlekedést és a minap is ezen az uton volt.

A gőzhajón, mely Doverből éjjel tizenkét órákor indult volt el, többek között egy, körülbelül ötvenéves ember és kíséretében egy fiatal hölgy is utazott.

Hajnali három órákor, midőn Ostenda már látható volt ez az öreg ur fölsietett a fedélzetre és szó nélkül a tengerbe vetette magát.

A hajó kapitánya nyomban horgonyt vetett és menőcsolnokot küldött az öngyilkos megmentésére, de minden kutatás hiábavalónak bizonyult.

Az öngyilkos nyomtalanul eltűnt, elnyeltek a tajtékzó habok és így negyedórai vesztegetés után ismét felvonták a horgonyokat és a hajó elindult.

Időközben a kapitány a hölgynek elmondta a történeteket, mire a fiatal nő izgatott lett, hogy szintén a tengerbe akarta vetni magát.

A kapitány kényszerítve volt a hölgyet egyik fülkébe zárni, melynek ajtaja elé egy matrózt állított őrnök.

Ostendébe érkezve, a nő annyira megnyugodott már, hogy vállatára foghatták. A hölgy elmondta, hogy a tengerbe fult uri ember nagybája volt neki, aki vele együtt Brüsszelbe készült.

Zsebében ötezer franknál nagyobb összeg volt, míg a nő egy centim fölött sem rendelkezett.

Ennélfogva kényszerítve lettek arra, hogy német országi rokonsíhoz táviratot meneszthessen a történetekről.

A titokzatos öngyilkosság okát még nem találták ki, és így mindjobban valószínűvé lett a hír, hogy a drámai hős pillanatnyi elmezavarásban követhette el a tettet. A vizsgálat erélyesen folyik.

A hus és a villamosság.

A kártékony bacillusok elleni küzdelemben nagy szerepe van a villamosságnak, mert a villamosság hatalmas öldöklő szer a bacillusok ellen.

Az emberi testben levő káros bacillusokat is igyekeznek kioltni villamossággal, de mivel ez veszedelmes experimentum, nem igen fejlődhetik a villamos gyókezelés. Annál nagyobb a hus-konzerválás terén a villamos áram dolga.

Hunter elektrotechnikus, addig kísérletezett a hus villamos konzerválásával, míg azt lisztalokban sikerült élő állatani. A legkitűnőbb elkészített rostélyost alávetette az ivlámpa fényének s addig tartotta a végtelen hőségben és fényben míg porrá alakult a rostélyos.

Ez a por évekig elálhat mivel a bacillusoknak a nem izlik, az emberi izlelő szervekre pedig úgy hat, mint az igazi rostélyos és a kiadott kísérleti adagok végtelenül izlettek a pacienseknek.

Ha Hunter nem amerikai volna, a hadsereg mihamar kipróbálná, hogy jó-e a por alakú hus, de Amerikában ilyen célokra a börtön tisztos lakóit szokták felhasználni, akik azonban, hivatkozva a börtön házszabályaira, nem esznek homokot, ha mindjárt husból van is.

Mindentéle.

Honnan származnak a helynevek.

A helynevek tudományos becseit sok tudós hangoztatja már. A többi közt Ranke is kimutatta, hogy milyen fontossága van a helyneveknek a történetkutatás szempontjából.

Nálunk sem hiányoznak már ez új tudományág követői.

Legutóbb Pesty Ápád tette tanulmány tárgyává a magyar közséneveket, melyeknek származását érdekesen világítja meg.

A helynevek ugyanis nagyrészen a valóság, a természet, a foglalkozások és az élet különböző nyilvánulásainak körétől származnak.

Igy a többi közt a vallásból származnak Isten útja, Boldogasszony, Keresztur, Paradicsom, Angyalcs. Mitológia nevekből: (finn-vogul) Anyala, Tápió, Munkesz, Enying, Konda, Mánd, Ilmár, Kamaháza. Szob; (keleti) Déve, Konyár; (szláv) Kraszna, Dévénél, Lada, Lina; (magyar mondakör) Csallóköz, Csörszárka. Lehel, Tuhutom, Roff, Táltos, Tündér, Bálványos, Pogányvár, Kádár Sellő. Népnévek: Magyarád, Oroszi, Olaszit Németi Bogárfalva, Szegetelep, Szászka, Oláhfalu, Besenyőd, Stájerlak, Arnót.

A tulipán története.

A dísznövények történetének érdekes pontját képezi azon tulipán szédelgés, mely 1634—1638. évig Hollandia nagyobb városai-ban folyt. A kereskedést a tulipán hagymasulya szerint ipar és tőzsdeszerűleg üzték. Pénzt, birtokot, házat, barmot, ruhát stb. adtak a tulipán hagymakért.

Egy régi hallandi irás szerint nemcsak kereskedők, iparosok stb. hódoltak e szenvedélynek. Minden városban voltak vendéglők, melyek tulipántőzsdéül szolgáltak és a hol a szerződéses nagy lakomák mellett köttettek. Megvolt a saját törvényük, jegyzőjük és irnokuk.

A tulipánoknak oly keresletük volt, akár csak 1856-ban a hitelrészvényeknek és akkor egy tulipán annyi volt, mint ma egy részvény. Szerződéseket kööttek és ezrest fizettek a tulipánokért. Így például 400 as sziefke tenger nagytulipán 4400 forintba került 200 as Semper Augustus 5500 forintba. 1637-ben Alkmarban 120 tulipán hagyma a városi árvaház javára 90,000 forintért kelt el. Egy ember néhány hét alatt 60,000 forintot nyert és egy városban több mint 10 millió forintot fektettek tulipánokba.

Sok tréfás anekdota került közszájra, többek között egy kereskedő 500 forintért vett egy tulipán hagymát, röviddel azután egy alkusz másféle árut kínált neki.

A kereskedő egy friss heringet és egy korsó sört hozatott neki, az alkusz látta a hagymát ott az asztalon s minthogy azt hitte, hogy közönséges vöröshagyma, meghámozta nyugodtan és alaposan.

CSARNOK.

A lányom menyasszony.

— Vig elbeszélés. —

Irta: Murai Károly.

Mikor Kókkó, a lányom, a nyolczadik születés napját ünnepelte, vagyis mikor a gyomrát úgy elrontotta, hogy egész éjszaka nem tudott aludni: a feleségem bizonyos szemrehányással nézett rám s ama sötét gyanujának adott kifejezést, hogy rossz apa vagyok.

— Fogadni mernék, — szölt igen komolyan, — hogy még egyszer sem jutott eszedbe az, hogy Kókkó napról-napra na-

gyobb leány lesz s hogy élvégre is férjhez kell adni.

Valóban, a feleségemnek tökéletesen igaza volt, mert erre még egyáltalában nem gondoltam. És nem is tudom, hogy apák egyáltalában foglalkoznak-e ily gongolatokkal, mikor a lányuk a másodig elemi iskolát végzi, hinni azonban azt hiszem, hogy a leggondosabb apa sem törí az esztét az ilyenek fölött s kisebb gondja is nagyobb annál — hogy nyolcz éves leánya férjhezmenetéről tervezgessen.

Es mikor megvallottam, hogy Kókkó menyasszonysága minneddig nem foglalkoztatott, diadalmasan mondta:

— Teljes bizonyossággal tudtam, ismer vén határtalan könnyelműségedet. Persze, te azt hiszed, hogyha a lányodnak cukorsüteményt, babát és más játékot veszel, akkor már minden apai kötelességednek eleget tettél és nyugodt lélekkel mehatsz a kávéházba lump czimboráid közé.

Az asszony minden megjegyzése talált, mert minden úgy volt, amint mondotta. A sütemények, a babák és a játékok megvételével csakugyan azt hittem, hogy apai kötelességemet teljesítettem, mert hát abban, hogy Kókkót adandó alkalommal az anyja verje meg, hallgatólagosan megjegyeztünk s így az apai kötelesség teljesítése alól e részben feloldva éreztem magam.

Némi szünet után a feleségem azt kérdezte:

— Avagy azt akarod-e hogy Kókkó vén leány maradjon s itt, előttünk sirja ki a szemét, a miért nem gondoskodtunk arról, hogy férjhez adjuk?

Az asszony maga se hitte ugyan, hogy ezt akarom, — mindazonáltal választ várt s csak akkor nyugodott meg, mikor nemmel feleltem.

— Na hát ha ezt nem akarod, akkor foglalkozni kell a férjhezadás gondolatával is mert a mai világban egy leány férjhezadása nehezen megy. Ezt én legjobban tudom s ha úgy tetszik, magamon tapasztaltam. Ha az édes mama nem lett volna előrelátó, akkor ma is otthon ülhetnék.

A feleségem valami föllobbanás félté-
vehetett észre az arczomon, mert azon na hozzá tette:

— Ámbár az, hogy otthon ülnék, én rámm éppen nem volna kellemetlen, mert ez esetben a te feleséged nem lennék s egy boldogtalan anyával kevesebb lenne.

Ebből a megjegyzésből más megjegyzések is következtek, úgy az én részemről, mint az ő részéről, aminek természetes és egyetlen következménye az volt, hogy ő nagysága sirni kezdett. A megindulás és könnyhullatás ez idején lépett be Kókkó, aki

nyomban az anyai kebelre dobta magát s a szenvedő asszonynak minden habozás nélkül sirni segített, arra bátorítva, hogy krtartóbb legyen.

Mint minden alkalommal, úgy ezuttal is a kalapom után néztem s a kávéházba indultam. Am bármennyire siettem is, azt mégis láttam, hogy a feleségem a nyolcz esztendőös leányt görcsösen magához szorogatta, s hallottam, a mint így szólt hozzá:

— Nem törődik veled. Épen úgy tekint, mintha kis macskakölyök volnál, akinek férjhezadásával nem kell foglalkozni. Szegény kis Kókkó, attól félek, hogy nem lesz menyasszony belőled sohasé.

Kókkó ezuttal még nem volt ugyan tisztában azzal, hogy mi a menyasszonyság, mindazonáltal mélyebben elfacsarodott a szíve s most már sivítani kezdett, azt kiabálta, hogy apa nem akarja, hogy menyasszony legyek.

Ettől az időtől kezdve, leginkább azért, hogy a házi béke meg ne zavartassék, mind gyakrabban foglalkoztam a kis lány férjhezadásának gondolatával s a feleségem utasításait is követtem.

Igy történt, hogy megismerkedtem egy ezredessel, akinek tizenöt éves kamasz fia volt, mert ezt a fiút ő nagysága Kókkónak szánta, úgy okosodván, hogy az ezredesből tábornok és báró, a fiából pedig magasrangú tiszt lesz, ami azt jelenü, hogy a lányunkat méltóságos asszonynak fogják titulálni. A feleségem természetesen nem zárta ki a családás lehetőségét s így abból a czélból,

hogy a tartalékban is legyenek vőlegények, több olyan gazdag urral kötöttem ismeretséget, akiknek kamasz fiúk voltak.
(Folyt. köv.)

KISS LAJOS

női és férfi divat-áruháza

DEBRECZENBEN a „Bika“ szállodával szemben

Ajánlja dusan felszerelt raktárát női ruha szövetekben, ugyszintén selymek, szintartó crettonok, zepfirek, batistok, satinok, sifonok, vásznak, női férfi- és gyermek fehérneműek, blousok, derék-fűzők, selyemkendők, függönyök, szőnyegek, paplanok, ágyterítők, nap és esőernyők nagy választékban.

Bélésneműek olcsó —

— határozott áron

Maradék szövetek félárban.

Teljes tisztelettel

Kiss Lajos,

Alföldi takarékpénztár épület.

Szépség és egészség.

Étvágytalanság és Gyomorgyengeség

gyógyítására ezek mennek Karlsbadba holott ezt a célt otthon is elérhetik

Rozsnay M.

PEPSINBORA

használata által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.

Egy üveg ára 2 kor. 40 fill., 6 üveg franco küldve 12 kor 12 fill.

A t. ez. közönség figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvény esen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában Arad Szabadság-tér,

valamint minden magyarországi gyógyszer-tárában.

(1.)

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek kik a keserü cininint másképp bevenni nem tudják a Rozsnay M. féle

Chiminezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Fiuméban pályadíjjal ismerruzott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a Rozsnay M. féle pályakoszorúsított készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papirosán Rozsnay Matyas névalírás olvasható.

Halmágyi Sámuel legnagyobb női- és gyermek-felöltők áruháza.

DEBRECZEN: Főter — Főpostával szemben.

Megérkeztek!

az őszi és téli idényre feltűnő nagyválasztékban a legújabb

Kabátok, Utazóbundák, Kabát és Collier, Boak, Övök,
Gallérok, Bakfischkabátok, Costümök, Selyem és flanel
Paletok, Leányköpeny, Muff, Sapka, Ingbluzok, Nyakkendők stb.

feltűnő olcsó és szabott árakban lesznek eladva.

Gunmi
és
halhólyag

elsőrangú orvosi tekintélyek szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöztél.

KELETI J.
cs. és kir. szab. orvos sebészeti mű és kötő-szer gyára.
Budapest, IV. Koronaherezeg-u. 17.
Alapított 1878

Arak tucatonként eredeti párisi csomagolásban:

Gunmi és halhólyag elsőrendű gyártmány	1.- 8.- frtig
Capottes americans (rövid)	2.- 5.- "
Suspensorium	0.60 3.- "
Párisi régi szivacska (Safety-Sponges)	2.- 6.- "
Irrigator teljesen felszerelve	1.80 5.- "
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Mezinga tanár szerint	1.80 2.50 "
"Diana-öv" szab. havibaj elleni köt.	3.50 5.- "

(minden hölgynek nélkülözhetetlen.)

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

ifj. PAJER JÓZSEF
porcellán-, üveg-, lámpa és konyhaberendezés nagy raktára.
DEBRECZENBEN.
Üzlethelyiség: Főplac, Kossut-utcza sarkán

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy az idény beálltával **dusan összeállított lámpa-raktárt rendeztem be.**
Tartok raktáromon minden jó hírnevű és gyártmányu

álló és függő lámpákat

a legjobb égőkkel egész gyári áron, ugymint Ditmár féle nap, komettem, bahu dupla és 30-40 gyertya lángu meteor-égőkkel, melyeket eladás előtt mindig kipróbálva szolgálók.

Tartok raktáron igen finom szövésű kanócokat, lámpa ollókat, lámpaüvegkeféket, petróleum kannákat s minden egyes lámpa részeket.
Ajánlom továbbá gazdagon berendezett raktaramat, u. m.: ét-, kávé-mokkamosdó és üvegkészleteimet francia, angol és több hazai kivitelben igen jutányos áron.

Berndorfi evőeszközöket, dísz tárgyakat, ugy china ezüst, mint alpaccában árjegyzék szerint; továbbá: csont és fanyelű asztali és deszert késeket, mosdó aszlokat minden kivitelben.

Szoba díszítéshez nagy választékban szolgálhatok majolika és terakotta vázákat és korsókat, ugyszintén fedéseket és szobrokat minden nagyságban.
Konyha berendezéshez minden ahoz való kellékekkel a legolcsóbb árak mellett szolgálhatok.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásánál kamatot engedményezek. Vidékre csomagoló ládát rem számítok. — A csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton történendő esetleges kárért felelőseget vállalok.

ifj. Pajer József.
Kiváló tisztelettel

Cs és kir. udv. hangszergyár.

Sternberg Armin és Testvére,
Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

Zongora-termék:
Kossuth Lajos-utcza 22.
(Karoly-körut sarkán)
Zenepalota.

Ezen új találmányu bájos hangszerezen a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

Iskolai hegedűk.

Kitűnő hangu harmonikák
3 fttól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyártmányu iskola, szalon és egyházi harmoniumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselote,
Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, czimbalmok, cziporák, harmoniumok, zongorák stbről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automataik.